

Programma 10 Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Inwoners en bezoekers van Brabant nog meer laten genieten van cultuur, erfgoed, sport en ons Brabants vrijetijdsaanbod. We willen bereiken dat Brabant voor zoveel mogelijk mensen een fijne en leuke plek is om te wonen, werken en te recreëren. Samen met een groot aantal partijen, waaronder uiteraard de inwoners van Brabant, bedrijven, maatschappelijke instellingen en regionale organisaties, hebben we in 2022 daarvoor een nieuw integraal beleidskader Levendig Brabant 2030 (PS 67/22) opgesteld, dat begin 2023 door uw Staten is vastgesteld. Dit kader draagt ook bij aan de realisatie van de doelstellingen uit het Beleidskader Gezondheid 2021-2030 en Uitvoeringsagenda Brede Welvaart 2022-2023.

Verder is uitvoering gegeven aan de realisatie van de Uitvoeringsagenda Vrijetijd, Cultuur en Sport '21/22 en Uitvoeringsagenda Erfgoed. Ook hebben we de looptijd van de vigerende uitvoeringsagenda's via één integrale Uitvoeringsagenda Levendig Brabant 2023 met één jaar verlengd. Hierbij hebben we ook alvast initiatieven mogelijk gemaakt die inspelen op het nieuwe beleidskader.

Alhoewel begin 2022 de Coronacrisis voorbij was, zijn de gevolgen voor de cultuursector het gehele afgelopen jaar en ook nu nog merkbaar, bij de makers sterker dan bij de instellingen. De effecten van Corona zijn ook uitgebreid aan bod gekomen in het 2-jaarlijks onderzoek Waarde van Cultuur wat afgelopen juni verschenen is (zie website). Daarom zijn, naast de bestaande meerjarige ondersteuning van de professionele en amateurkunsten, via een extra bijdrage aan de impuls geldenregeling in 2022 eenmalig extra middelen ingezet.

Ook hebben we in 2022 de (toekomstige) huisvesting van de kunstcollectie van de JK Art Foundation in ons Noordbrabants Museum mogelijk gemaakt door aankoop van het gebouw van het huidige designmuseum (zie statenmededeling 'Uitbreiding collectie door Noordbrabants Museum...'). Tevens hebben we belangrijke initiatieven uit de samenleving ondersteund die onze vier karakteristieke verhalen van Brabant zoals verwoord in het beleidskader uitdragen. Voorbeelden hiervan zijn de ondersteuning van het stedelijk museum Breda, het museum Vonk (Eindhoven) en bezoekerscentrum Militaire Erevelden (Bergen op Zoom). Daarnaast zijn voor het Kloosterpad diverse wandelroutes ('kloosterrommetjes') gerealiseerd.

Afgelopen augustus zijn 2 etappes van de Vuelta op Brabants grondgebied verreden. Dit was een succesvol evenement wat veel publiek heeft getrokken. Een mooi voorbeeld van een Levendig Brabant. Tevens is verbinding gemaakt met onze bredere opgaves zoals via zogenaamde 'site events' voor inclusief sporten en crossovers met onder andere onze erfgoedopgaven via de Zuiderwaterlinie en het historisch Breda en 's-Hertogenbosch als decor van de etappes.

Tot slot is ook in de vrijetijdsector gewerkt aan een Levendig Brabant. Er is onder andere geïnvesteerd in het versterken en verbinden van het bezoekbaar aanbod, in aantrekkelijke wandel- en fietsroutes en in het bekendmaken van het Brabantse aanbod onder bezoekers en bewoners. Zo is in samenwerking met andere overheden en bedrijven de nieuwe campagne 'Brabant Dichterbij' gelanceerd en is besloten tot revolverende inzet via de immunisatieportefeuille voor Safari Resort Beekse Bergen (PS 81/21) en recreatiepark Pukkemuk (PS 70/22).

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Onderscheidend, divers en inclusief Brabants cultuur- sport- en vrijetijdsaanbod

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Gemiddelde beoordeling van Brabanders voor het totale culturaanbod, streefwaarde 7,3.
- % bezoekers van ondersteunde topsportevenementen dat (meer dan) tevreden is over het evenement (streefwaarde $\geq 80\%$)
- Aantal bezoekers aan Brabant (streefwaarde in 2022: $\geq 65\%$ van (pre-Conona) niveau 2019)
- Tevredenheid van bezoekers aan Brabant (streefwaarde Net Promotor Score-score ≥ 13 (2019 = 13))

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2022 zijn de resultaten van het 2-jaarlijks onderzoek Waarde van Cultuur beschikbaar gekomen. Hieruit blijkt dat de Brabanders gemiddeld een 7,2 geven voor het totale cultuuraanbod. Dit is echter een minimaal verschil ten opzichte van de 7,3 streefwaarde 2022. V.w.b. de tevredenheid bezoekers topsportevenementen: 87% > uitkomst op basis van 3 verschillende topsportevenementen. V.w.b. het aantal bezoekers worden cijfers hiervan in 2023 verwacht.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Bijdragen aan ontwikkeling Brabants icoon Van Gogh

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de bijdrage aan de Van Gogh Sites Foundation is in 2022 geïnvesteerd in het beheer, behoud en ontsluiten van het van Gogh erfgoed in Brabant. Ook is besloten tot een bijdrage aan het ontwerpplan Van Gogh Homeland Experience (VGHX) zonder ons overigens te committeren aan vervolgstappen. Dit is mede afhankelijk van de resultaten en vraagt op dat moment mogelijk nieuwe besluitvorming. Overigens leidt deze bijdrage voor de ontwerpfase niet tot commitment voor de volgende stappen, daarover volgt mogelijk aparte besluitvorming.

Inzet Leisure Ontwikkel Fonds (LOF) Noord-Brabant

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Sinds 2022 werkt het LOF met een nieuwe investeringsstrategie, welke ruimere mogelijkheden voor het verstrekken van leningen De marketingstrategie is in de zomer van 2022 gelanceerd. Het LOF is inmiddels breed onder de aandacht gebracht bij leisure-ondernemers. We zien ook dat dit leidt tot meer verstrekte leningen en meer lopende aanvragen.

Meerjarige ondersteuning van professionele- en amateurkunst (incl. PZN)

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Als onderdeel van de kunstplanperiode 2021-2024 zijn ook in 2022 een aantal van 54 professionele (inclusief Philharmonie Zuidnederland) en 18 amateurinstellingen ondersteund. Voor vier instellingen, welke niet in aanmerking zijn gekomen voor de meerjarige subsidie, lopen nog juridische procedures.

Ondersteunen van topsportevenementen Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In augustus 2022 heeft de Vuelta plaatsgevonden, met 2 etappes op Brabants grondgebied 's-Hertogenbosch-Utrecht, Breda- Breda. Bij dit evenement zijn ook cross-overs gerealiseerd met andere beleidsdoelstellingen op het gebied van onder andere duurzaamheid en gezond bewegen. Begin 2023 is evaluatie uitgevoerd (ziememo gedeputeerde). Verder is samen met partners en medeoverheden gewerkt aan het onderzoeken van kansrijke projecten.

Ondersteunen van uniek sporten Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Naast de ondersteuning via een 7-tal loketten voor uniek sporten waar mensen met een beperking of chronische terech kunnen wordt ook via het BrabantSport Fonds side-events bij topsportevenementen mogelijk gemaakt. Tot slot heeft GS in het 2e kwartaal van 2022 ook besloten tot een bijdrage aan de Para Tennis Masters in Oss en de Parkinson games die begin 2023 worden georganiseerd in Eindhoven.

Stimuleren (inter)nationale topcultuur met inzet van Brabant C Fonds Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 zijn initiatieven van (inter)nationale topcultuur ondersteund via het Brabant C Fonds. Via de uitvoeringsagenda 2023 is medio 2022 besloten om het Brabant C Fonds nog een jaar te verlengen. Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda 2024-2027 op basis van het nieuwe beleidskader 2030 wordt de inzet voor 2024 en verder bezien.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Meer bekendheid van het Brabantse cultuur-, sport en vrijetijdsaanbod

Omschrijving (toelichting)

Het aanbod op het gebied van sport, cultuur, recreatie en toerisme willen we op een samenhangende, herkenbare en inspirerende wijze aan Brabanders en bezoekers laten zien.

Indicatoren:

- Waardering van de zichtbaarheid van het Brabantse cultuuraanbod ($\geq 6,7$).
- Het aantal contactmomenten op social media voor BrabantSport (2021: 4,1 mln.; 2022: 4,4 mln.).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2022 zijn de resultaten van het 2-jaarlijks onderzoek Waarde van Cultuur beschikbaar gekomen. Hieruit blijkt dat de waardering van de zichtbaarheid van het Brabantse cultuuraanbod 6,8 bedroeg en daarmee de beoogde streefwaarde van $\geq 6,7$ heeft gehaald. V.w.b. het aantal contactmomenten: met €11,6 mln. bezoekers wordt deze doelstelling meer dan ruimschoots behaald.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Uitvoeren van Brabantbrede marketingstrategie

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het bereik van het digitaal platform (www.visitbrabant.com) is gegroeid bij de juiste doelgroep (120.000 unieke bezoekers per maand, waarvan 25.000 buitenlandse) en er is een stijging van het aantal facebookfans (50.000), instagramvolgers (27.000) en abonnees op het drietalig Visit Brabant-magazine (46.000). Tevens wordt Brabant wordt gepresenteerd bij de reisindustrie van de focuslanden. In het 2e kwartaal 2022 is de campagne 'Brabant Dichterbij' dichterbij van start gegaan, met als doel meer bezoekers naar Brabant te trekken. Zie ook de website.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Ontwikkelen van toptalenten in Brabant

Omschrijving (toelichting)

We willen laten zien dat Brabant een plek is waar talent zich kan ontwikkelen. Hiertoe stimuleren we de ontwikkeling van culturele en sporttalenten.

Indicator:

- Percentage ondersteunde talenten dat aangeeft tevreden tot zeer tevreden te zijn over de geboden ontwikkelkansen ($\geq 80\%$)
- Percentage topsporters/toptalenten Brabant t.o.v. landelijk ($\geq 16\%$)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2022 zijn de resultaten van het 2-jaarlijks onderzoek Waarde van Cultuur beschikbaar gekomen. Hierbij is geen kwantitatieve meting gedaan maar uit de kwalitatieve meting blijkt dat de talenten overwegend zeer positief zijn over geboden ondersteuning. V.w.b. % topsporters is een meting voorzien in 2023.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Ondersteuning van talenthubs

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 is een evaluatie uitgevoerd van de talenthubregeling (zie memo gedeputeerde). De positieve uitkomst van de evaluatie is meegenomen bij het opstellen van het Beleidskader Levendig Brabant 2030.?

Ondersteuning van Team NL Centrum Zuid

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Via de inzet vanuit BrabantSport hebben we, samen met partners zoals NOC*NSF talenten gefaciliteerd in het nastreven van hun ambities als topsporter.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Versterken van innovatief vermogen en ondernemerschap van de cultuur, sport en vrijetijdssector

Omschrijving (toelichting)

We willen de marktpositie van (startende) ondernemers in de creatieve en vrijetijdssector ontwikkelen en versterken. Wij ondersteunen organisaties en ondernemers in het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen en partnerships.

Indicatoren:

- Ranking aantal bedrijven en startups in creatieve sector t.o.v. andere provincies (≤ 5)
- Ranking aantal bedrijven in subsector kunsten en cultureel erfgoed t.o.v. provincies (≤ 6)
- Aandeel private financiering in Brabant Sportfonds (50% in 2022)
- Aantal bij VisitBrabant aangesloten ondernemers (≥ 250 in 2022)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In juni 2022 zijn de resultaten van het 2-jaarlijks onderzoek Waarde van Cultuur beschikbaar gekomen. Hierbij blijkt de Provincie Noord-Brabant op de 5e plek ten opzichte van andere provincies te staan t.a.v. het aantal bedrijven en startups in creatieve sector en een 6e plek subsector kunsten en cultureel. Ook het aan deel van 50% private financiering in Brabant Sportfonds wordt gerealiseerd en zijn 275 ondernemers aangesloten bij VisitBrabant.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Doorontwikkelen van de BrabantSport innovatieagenda en het mede mogelijk maken van de uitvoering

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De BrabantSport Innovatieagenda richt zich op innovaties voor met name topsport & talentontwikkeling, evenementen en het BrabantSportFonds. Voor 2022 lag de focus op projecten rond topsport & talentontwikkeling. Vanaf 2023 krijgen ook evenementen en de inhoudelijke lijnen van het BrabantSport Fonds een plek in de Innovatieagenda. Op basis daarvan worden op dit moment 4 projecten ondersteund. Zie verder website.

Ondersteunen van ondernemerschap in de vrijetijdssector

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Voortzetten regeling Impulsgelden

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De regeling is ook in 2022 opnieuw opengesteld waarbij we incidenteel, vanwege Corona, een extra impuls geven (op basis van motie M33 Extra impuls Impulsgelden, bij Beleidskader Vrije Tijd, Cultuur en Sport 2021-2022 van 26 maart 2021).?

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het erfgoed fysiek en digitaal duurzaam behouden, ontwikkelen, benutten en ontsluiten

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Het percentage rijksmonumenten in matige of slechte staat in de provincie Noord-Brabant volgens onze jaarlijkse Monumenten-monitor niet hoger is dan het percentage van de 0- meting in 2017 (18,7%)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

V.w.b. de indicator 'staat van Rijksmonumenten': 17,7% van de monumenten is matig tot slecht onderhouden (meting 2020). In 2023 wordt een nieuwe meting gedaan.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

Het erfgoed fysiek en digitaal duurzaam behouden, ontwikkelen, benutten en ontsluiten

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de jaarlijkse restauratieregeling zijn 12 monumenten ondersteund. Bij deze succesvolle regeling overtroffen ook dit jaar het aantal aanvragen het beschikbare budget. Daarnaast is besloten tot ondersteuning van de herbestemming (doorontwikkeling) van het Clarissenklooster te Megen, één van de Brabantse iconen waarmee het verhaal van Religieus Brabant tot uiting komt (zie statenmededeling). Tot slot maken we met het Erfgoeddeal project 'Watermolenlandschappen' het historische landschap rondom een drietal watermolens klaar om ze in te zetten voor waterbuffering en -berging.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De (verbeeldings)kracht van erfgoed benutten en inzetten voor behoud en ontwikkeling van erfgoed en ter versterking van de omgevingskwaliteit van Brabant

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren

- Verhaallijnen worden uitgedragen
- Inspiratie- en informatielagen zijn aan de CHW toegevoegd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Loopt op koers. Onder andere via initiatieven uit samenleving wordt hieraan een verdere impuls gegeven. Voor wat betreft de inspiratie- en informatielagen is in 2022 een pilot opgestart. Op basis van deze pilot nemen we in 2023 een besluit over de verdere uitrol.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

We benutten (verbeeldings)kracht van erfgoed via 4 verhaallijnen

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben een aantal initiatieven uit de samenleving ondersteund zoals Museum Vonk, Eindhoven (verhaallijn Innovatief Brabant), Stedelijk Museum Breda (verhaallijn Bestuurlijk Brabant) en bezoekerscentrum Militaire Erevelden, Bergen op Zoom (verhaallijn Bevochten Brabant).

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We werken samen met de samenleving, trekken op met andere overheden, ondernemers, eigenaren en burgers.

Omschrijving (toelichting)

Indicator

- Netwerken van partijen die erfgoed beheren, ontwikkelen en ontsluiten

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Loopt op koers. Er zijn netwerken rondom de verhaallijnen in stand gehouden en verder ontwikkeld.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

We werken samen met de samenleving, trekken op met andere overheden, ondernemers, eigenaren en burgers

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben ook in 2022 samengewerkt onder andere via de netwerken Zuiderwaterlinie, Hollandse Waterlinies en Brabant Herinnert. Ook is gewerkt aan de borging van het kloosternetwerk. Dit wordt in 2023 afgerond.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Op orde houden van de basis

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren

- Meer efficiënte en effectieve samenwerking tussen de provinciale uitvoeringsorganisaties en het erfgoedveld.
- Toename aantal collectiestukken in Brabant Cloud en organisaties die aangesloten zijn.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op koers: door de Nederlands School voor Openbaar Bestuur (NSOB) is een onderzoek uitgevoerd naar de samenwerking tussen de provinciale uitvoeringsorganisaties in het erfgoedveld. De uitkomsten van het onderzoek hebben vervolgens richting gegeven aan de accenten voor ons beleid ten aanzien van uitvoeringsorganisaties (zie statenmededeling).

Verder is ook in 2022 het aantal collectiestukken dat is opgenomen in de Brabant Cloud toegenomen.

Hebben we gedaan wat we wilden doen?

We houden de basis op orde

Omschrijving (toelichting)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van het NSOB-onderzoek zijn we in gesprek met provinciale uitvoeringsorganisaties om takenpakket af te stemmen op nieuwe beleidskader en komen in 2023 tot afspraken hierover. Voor wat betreft de Brabant Cloud gaan we ook in 2023 verder met toevoegen van collectiestukken aan deze digitale omgeving.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Stichting Beheer Museumkwartier
- Stichting Brabant C Fonds
- NV Monumenten Beheer Brabant
- Stichting Leisure Ontwikkefonds Brabant Noord-Brabant
- Stichting La Vuelta Hollanda

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

10. Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Bedragen x €		Begroting 2022	Begroting 2022 na	Jaarrekening 2022	Vershil begroting -
1.000		oorspronkelijk	wijziging	realisatie	realisatie
<u>Lasten</u>					
	Programmalasten	56.664 N	50.939 N	49.761 N	1.178 V
	Toegerekende organisatiekosten	4.153 N	3.902 N	3.901 N	2 V
Totaal Lasten		60.817 N	54.842 N	53.662 N	1.180 V
<u>Baten</u>					
	Programmabaten	651 V	651 V	705 V	54 V
	Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	0	0	0	0
Totaal Baten		651 V	651 V	705 V	54 V
Saldo van baten en lasten		60.166 N	54.191 N	52.957 N	1.234 V

Verschillenanalyse

10. Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed - Afwijking lasten (bedragen x € 1.000) 1.180 V

Brabant C 416 V

Er zijn minder subsidies beschikt dan eerder geprognostiseerd

Proceskosten Cultuur 220 V

Er zijn minder proceskosten gemaakt tov het beschikbare budget hiervoor.

Erfgoed 183 V

Betreft voor € 83.000 minderuitgaven t.a.v. archeologie. Vwb de overige € 100.000 betreft het een diversiteit aan meer/minderuitgaven binnen Erfgoed.

Sport en vrijetijd 78 V

Dit betreft een onderuitputting bij Sport van € 100.000 en een overschrijding v.w.b. vrijetijd van € 22.000

Afbouw Sociale veerkracht/Brede Welvaart 274 V

Een belangrijk deel van het jaar is gewerkt aan het opwerken van de uitvoeringsagenda brede welvaart. Daarbij is vooral intern inzet geleverd (vanuit OKB) en minder extern aanvullend onderzoek en advies nodig gehad dan was voorzien.

Toegerekende organisatiekosten 2 V

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet lager uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere lasten 7 V

10. Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed - Afwijking baten (bedragen x € 1.000) 54 V

Inkomsten project ITHACA 49 V

Vanwege lagere uitgaven voor project Ithaca (onderdeel van Sociale Veerkracht) is ook de EU bijdrage lager.

Overige: saldo van overige lagere en hogere baten 5 V